

Neposredna plačila 2015–2020

Kmetijska gospodarstva lahko vsako leto uveljavljajo podporo v obliki neposrednih plačil. S tem se uravnava ekonomski položaj kmetijstva in varuje kmete pred nestanovitnostjo tržnih cen ali izpadom kmetijske pridelave zaradi neugodnih vremenskih razmer ter hkrati prispeva k zagotavljanju javnih dobrin, ki jih trgi običajno ne plačujejo (skrb za podeželje in okolje). Kmetije prejmejo plačila le pod pogojem, da upoštevajo obvezne zahteve iz navzkrižne skladnosti, nekateri pa tudi obvezne kmetijske prakse iz tako imenovane zelene komponente, ki ugodno vplivajo na podnebje in okolje. Izvaja se model neposrednih plačil, ki vključuje shemo osnovnega plačila (podlaga je število hektarjev obdelanih kmetijskih zemljišč), zeleno komponento, shemo za mlade kmete, shemo za male kmete ter sheme proizvodno vezanih podpor in leta 2017 dalje plačila za območja z naravnimi omejitvami (t.i. PONO). V okviru proizvodno vezanih podpor se izvajajo podpore za: strna žita, mleko v gorskih območjih, rejo govedu in zelenjadnice.

Ključni podatki:

- V obdobju od 2015-2020 je Sloveniji v okviru Skupne kmetijske politike za neposredna plačila skupaj namenjenih 814,6 milijonov EUR, kar v povprečju pomeni, da je bilo vsako leto izplačanih 135 milijonov EUR neposrednih plačil za okoli 56.500 kmetijskih gospodarstev in okoli 455.000 hektarjev kmetijskih površin.
- 13% neposrednih plačil je namenjenih proizvodno vezanim podporam za sektorje v težavah.
- zaradi zelene komponente se na okoli 50% vseh ornih zemljišč izvaja obvezna diverzifikacija kmetijskih rastlin, s katero se preprečujejo monokulture, in skoraj 4% vseh ornih zemljišč predstavljajo površine z ekološkim pomenom, na katerih je prepovedana uporaba fitofarmaceutskih sredstev.
- na približno 30 % trajnega travinja v območju Natura 2000, ki se šteje za okoljsko občutljivo trajno travinje, je prepovedano oranje ali sprememba v druge rabe, kar prispeva k ohranjanju biodiverzitete in k zmanjšanju emisij ogljika.
- približno 36.000 hektarjev strmih kmetijskih površin na gorskem območju se dodatno podpira s plačilom za območje z naravnimi omejitvami, ki dopolnjuje OMD plačila v okviru razvoja podeželja.

Podatki pripravljani oktobra 2020.

Program razvoja podeželja 2014–2020 (PRP 2014–2020)

- programski dokument Republike Slovenije in Evropske komisije, ki predstavlja podlago za črpanje finančnih sredstev iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP),
- 14 ukrepov za pospeševanje konkurenčnosti kmetijstva, zagotavljanje trajnostnega upravljanja z naravnimi viri in podnebni ukrepi ter doseganja uravnoveženega teritorialnega razvoja podeželskih gospodarstev,
- na voljo dobrih 1,1 mrd EUR razpoložljivih sredstev → do konca septembra 2020 odobrenih 949,2 mio EUR (85,7 % vseh razpoložljivih sredstev) in izplačanih 717,8 mio EUR (64,8 % vseh razpoložljivih sredstev),
- podprtih več kot 49.500 upravičencev iz 212 občin,
- objavljenih 77 javnih razpisov v skupni višini 545 mio EUR → prispelo 12.414 vlog, odobrenih 9.600 vlog v skupni višini 304 mio EUR.

* Podatki pripravljani na presečni datum 30. 4. 2020,

razen uvodni del izplačana/odobrena sredstva na datum 30. 9. 2020.

Ključni dosežki PRP 2014–2020

Podnebne spremembe in kmetijstvo

370+ naložb v mreže proti toči

250+ naložb v male namakalne sisteme in namakalno opremo

1.910+ ha namakanih površin

115+ naložb v rastlinjake in opremo

Konkurenčnost kmetijskega, živilskega in gozdarskega sektorja

1.430+ naložb v posodabljanje kmetijskih gospodarstev

400+ naložb v nepremičnine in opremo
720+ naložb v mehanizacijo

340+ naložb v gozdarsko mehanizacijo in trženje

300+ naložb v predelavo in trženje

150+ v sektor kmetijstvo
100+ v sektor živilsko predelovalne industrije
30+ v mešani sektor

Infrastruktura na podeželju

340+ km zgrajenih in **134 km** obnovljenih gozdnih vlak

34 km zgrajenih in **4 km** obnovljenih gozdnih cest

4.850+ ha zemljišč, vključenih v agromelioracije na komasacijskih območjih

Lokalni razvoj

37 lokalnih akcijskih skupin

100 % pokritost ozemlja Slovenije z lokalnimi akcijskimi skupinami

400+ odobrenih projektov LEADER

68 % projektov, ki prispevajo k razvoju osnovnih storitev

20 projektov sodelovanja (podukrep 19.3) z vključenimi

30 LAS-i

Prenos znanja in sodelovanje

34 izvedenih javnih naročil za usposabljanje kmetov

86.400+ udeležencev usposabljanj

18 izvedenih javnih naročil za svetovanja kmetom

21.600+ udeležencev svetovanj

13 odobrenih projektov sodelovanja partnerjev v dobavni verigi ter **187** vključenih kmetijskih gospodarstev v partnerstva

31 odobrenih projektov sodelovanja za diverzifikacijo kmetijskih dejavnosti ter **126** vključenih članov partnerstva

Mreža za podeželje

1700+ članov Mreže

100+ izdanih publikacij

170 delavnic in seminarjev za upravičence

60+ promocijskih dogodkov s predstavitvijo vsebin PRP 2014-2020

26.100+ obiskov spletne strani na leto

3.200+ članov na družbenih omrežjih (FB)

Generacijska pomladitev v kmetijstvu

1.290+ mladih prevzemnikov kmetij

29.270+ ha prenesenih zemljišč na mlade prevzemnike kmetij

30 let povprečna starost prevzemnika kmetije

ugodnejša izobrazbena struktura glede na slovensko povprečje

40 % naložb v kmetijska gospodarstva so izvedli mladi prevzemniki

Varstvo okolja

335.350 ha površin na območjih z omejenimi možnostmi (OMD)

47.120+ kmetijskih gospodarstev v OMD

6.780+ kmetijskih gospodarstev vključenih v kmetijsko-okoljsko-podnebne ukrepe (KOPOP)

92.590+ ha neto površin v KOPOP

130+ km podprtih mej

6.780+ ha površin s ciljem varovanja zavarovanih območij prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst ter njihovih habitatov

37.390+ ha površin, ki prispevajo k varovanju vodnih virov

Ekološko kmetijstvo

310+ naložb na ekoloških kmetijskih gospodarstvih

100+ naložb za predelavo in trženje ekoloških proizvodov

1.460+ vključenih ekoloških kmetijskih gospodarstev v KOPOP

3.500 kmetijskih gospodarstev

45.660+ ha površin, vključenih v ukrep ekološko kmetovanje